

№ 3

Göyarcın

1999

ISSN-0207-4710



Novruzdan bir gün sonra

Rafiq YUSİFOĞLU

Novruz bayramının səhərisi gün məktəbə gəldik. Müəllim keçmiş bayramımızı bir daha təbrik etdi. Sonra bizə müraciətlə dedi:

— Əziz uşaqlar, mənə sizin Novruz bayramı haqqında təəssüratınız maraqlandırır. Sizcə, şəhərimizdə bu bayram necə keçirildi?

Uşaqlar bir-bir sözə başladılar. Ümumi qənaət bu oldu ki, Novruz təmizlik, halallıq bayramıdır. Elə buna görə də Novruz bayramı yaxınlaşanda adamlar ev-eşikdə yır-yığış aparır, təmizliyə, səliqə-səhmana xüsusi diqqət yetirirlər.

Kimi göylərə baş çəkən Novruz tonqallarından, kimi qapılara papaq qoyub bayramlıq alanlardan, kimi evlərdə bişirilən şəkərburanın, qoğalın, paxlavanın və başqa bu kimi bayram sovqatlarının gözəlliyindən, dadından, ləzzətindən söhbət açırdı. Müəllim bizə diqqətlə qulaq asırdı. Biz sözüümüzü qurtarandan sonra o

da öz uşaqlıq çağlarından, el adətinin gözəlliyindən danışdı. Qeyd elədi ki, bayram günü elə bir ev tapmaq olmaz ki, orada süfrələrin şahı plov bişirilməsin. Bu əziz gündə ocağın üstü boş qalmamalıdır. Ocaq qaldı qapı-qapı düşüb qodu gəzdirməyə onun məqsədi təkcə bayram hədiyyələrini yığmaq deyil. Məqsəd el şənliyidir. Məqsəd il uzununu açılmayan qapıları açmaq, unudulmuşları yad etmək, kimsəsizlərin həyan olmaq, insanlara sevinc, səadət aparmaqdır.

Müəllim ani olaraq dayandı. İlk dəfə görürmüş kimi diqqətlə hamımızı nəzərdən keçirdi. Elə bil nəsə onu narahat edirdi. Gözlərinin dərinliyindən bir qüssə, kədərlənmiş boylanırdı elə bil. Bir az keçəndən sonra mə'lum oldu ki, biz yanılmamışıq.

Müəllim söhbətinə davam etdi:

— Novruz bizim müqəddəs bayramımızdır. Onu hər il ləyaqətlə qeyd etmək lazımdır. Biz keçirdiyimiz bayramın yaxşı tərəflərindən çox danışdıq. Sizcə, bizim şənliyəmizə layiq olmayan hərəkətlər etmişikmi?

Sinfə sükut çökdü. Hamımız fikirləşməyə başladıq. Nəhayət, orta cərgədən bir qız ayağa durub sözə başladı:

— Müəllim, mən bir şeylərdən qəti razılaşa bilmirəm. Novruz tonqalları mü-

qəddəs tonqallardır. Ancaq bizim məhəllənin uşaqları həyətdə adamların oturub söhbət eləməsi üçün düzəldilən oturacaqları söküb yandırdılar. Bizcə belə hərəkət Novruz bayramının gözəlliyinə xələl gətirməkdən başqa bir şey deyildir.

Müəllim sinif yoldaşımızı təriflədi, onunla tam razı olduğunu bildirdi. Sonra bir oğlan söz aldı. O, dedi ki, bəzi uşaqlar qapı-qapı gəzib sovqat toplayır, xoşlarına gəlməyən sovqatları bloklara atıb gedirlər. Bu həm el bayramımıza, həm də analarımızın zəhmətinə hörmətsizlikdir.

Bu dostumuzun söhbəti də müəllimin xoşuna gəldi. Hiss elədik ki, o özü də elə bu sözləri demək istəyirmiş. Lakin həmişə olduğu kimi müəllim bu gün də öz sualları ilə bizi düşündürür, istədiyi cavabları bizdən qopara bilirdi.

Növbəti sual belə idi:

— Novruz tonqallarından bizə nə yadigar qalıb?

Çox fikirləşdik. Hərəməz bir cür cavab verdik. Nəhayət, o öz sualına özü cavab verməli oldu:

— Novruz tonqallarından bizə qalan sənəti xal-xal olub deşilmiş asfalt meydanlar, küçələr — ocaq yerləridir. Deməli, biz öz oturduğumuz budağa balta endirmişik.

Müəllim daha sonra ekoloji mədəniyyətdən söhbət açdı. Qeyd elədi ki, çərşənbə axşamı yandırılan köhnə rezin şinlər şəhərimizin havasını dəhşətli dərəcədə korrəlamışdır. Təəssüf ki, hər yanan köhnə

təkər havaya zəhər buraxan bir zavod sobasını xatırladırdı...

Hə, belə-belə işlər. Əziz balalar, bu deyilənlərdən mütləq ibrət götürmək lazımdır. Elə etməliyik ki, Novruz bayramı ürəklərimizə sevinc gətirsin. Çalışmaq lazımdır ki, bu bayramdan sonra bizə sənəti deşilmiş xal-xal asfalt yox, təzə salınmış ağaclar, güllər yadigar qalsın.

Müəllimin sözləri bizə çox tə'sir etdi. Ona söz verdik ki, buraxdığımız səhvlərdən nəticə çıxaracaq, gələn il Novruz bayramını daha ləyaqətlə qarşılayacağıq.

